

Wymagania edukacyjne z przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa w 4-letnim liceum ogólnokształcącym

Wymagania zbudowane według modelu wielopoziomowego, obejmującego wymagania:

- konieczne (k),
- podstawowe (p),
- rozszerzające (r),
- dopełniające (d),
- wykraczające (w).

I. Alarmowanie i ewakuacja

Ocena				
dopuszczająca [k]	dostateczna [k + p]	dobra [k + p + r]	bardzo dobra [k + p + r + d]	celująca [k + p + r + d + w]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje i rozpoznaje rodzaje alarmów oraz sygnałów alarmowych • charakteryzuje zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje kluczowe elementy szkolnej instrukcji ewakuacji: <ul style="list-style-type: none"> ○ sygnały ○ drogi ewakuacji, wyjścia ewakuacyjne ○ miejsce zbiórki ewakuowanej ludności ○ zasady zachowania się uczniów podczas ewakuacji ze szkoły (internatu) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady ewakuacji ludności 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje sposoby postępowania w przypadku odcięcia dróg ewakuacyjnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • redaguje treść komunikatu ostrzegawczego o zbliżającym się (wybrany) zagrożeniu dla miejscowości, w której mieszka

II. Podstawy pierwszej pomocy

Ocena				
dopuszczająca [k]	dostateczna [k + p]	dobra [k + p + r]	bardzo dobra [k + p + r + d]	celująca [k + p + r + d + w]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje definicję i wymienia cele oraz zadania pierwszej pomocy • wymienia działania wchodzące w zakres pierwszej pomocy • potrafi rozpoznać osobę w stanie zagrożenia życia • opisuje wyposażenie apteczki pierwszej pomocy; wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce, np. domowej, samochodowej • opisuje zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia • prawidłowo wzywa pomoc • opisuje zasady postępowania z osobą nieprzytomną • systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej • opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn • omawia zasady postępowania przeciwstrząsowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje rolę układów: oddychania, krążenia i nerwowego dla prawidłowego funkcjonowania organizmu • podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym i wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach • wykonuje podstawowe czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej • wykonuje podstawowe czynności pierwszej pomocy w zadławieniu • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć • wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny oraz opatrunek uciskowy • wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny oraz opatrunek uciskowy • omawia i stosuje zasady unieruchamiania złamań kości długich i stawów (zasada Potta) • wyjaśnia, na czym polega 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krążenia i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych • opisuje następstwa zaburzeń czynności tych układów • przeprowadza wywiad ratowniczy SAMPLE • opisuje podstawowe sposoby transportu poszkodowanych z miejsc niebezpiecznych • wymienia najczęstsze przyczyny utraty przytomności • opisuje znaczenie liter stanowiących skrót nazwy poszkodowanego „A-B-C” • wymienia typowe objawy zwiastujące, poprzedzające omdlenie • wykonuje podstawowe opatrunki osłaniające w obrębie głowy i tułowia • zakłada opatrunek uciskowy na rany w obrębie głowy i tułowia • wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci • wyjaśnia cel doraźnego unieruchomienia kończyny (ograniczenie ruchu, zmniejszenie bólu, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi zainstalować w telefonie komórkowym dostępny w miejscu zamieszkania system ostrzegania o lokalnych zagrożeniach • wymienia i opisuje poszczególne ogniwa łańcucha przeżycia • opisuje sytuacje, w jakich można prowadzić resuscytację z wyłącznym uciskaniem klatki piersiowej • opisuje algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych u niemowląt i dzieci • praktycznie wykorzystuje w sytuacjach symulowanych automatyczny defibrylator (AED) • proponuje działania zapobiegające zadławieniu w typowych sytuacjach życia codziennego • omawia okoliczności i sposób zakładania opaski uciskowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • należy do społecznych podmiotów współpracujących z systemami Państwowego Ratownictwa Medycznego lub Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego • uczestniczył w pozaszkolnych formach rywalizacji w ratownictwie medycznym

<ul style="list-style-type: none"> • wymienia objawy związane z najczęstszymi obrażeniami narządu ruchu • opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn • omawia zasady postępowania z poszkodowanymi, u których podejrzewa się uraz kręgosłupa • rozumie, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w zatruciach • opisuje typowe okoliczności i objawy wystąpienia udaru termicznego oraz udaru słonecznego • przedstawia metody przenoszenia poszkodowanych z urazem kręgosłupa • proponuje zastosowanie zastępczych środków opatrunkowych • w sytuacjach symulowanych prawidłowo unieruchamia kończynę po urazie w zastanej pozycji; wykorzystuje dostępny sprzęt do unieruchomienia złamanej kończyny • opisuje sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadku: • zawału serca 	<p>udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje zagrożenia dla życia związane z utratą dużej ilości krwi w krótkim czasie (wstrząs) 	<p>ograniczenie ryzyka pogłębiania urazu, umożliwienie bezpiecznego transportu</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje działania ratownicze w przypadku ciała obcego w: oku, uchu, nosie 		
---	--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • udaru mózgu • napadu duszności • porażenia prądem • ukąszenia lub użądlenia • pogryzienia przez zwierzęta • napadu padaczkowego • hipo- lub hiperglikemii 				
---	--	--	--	--

III. Zagrożenia i działania ratownicze

Ocena				
dopuszczająca [k]	dostateczna [k + p]	dobra [k + p + r]	bardzo dobra [k + p + r + d]	celująca [k + p + r + d + w]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje zagrożenia i ich źródła • wymienia nazwy formacji służb działających na rzecz zwalczania skutków zagrożeń • wymienia główne przyczyny pożarów • opisuje zasady postępowania podczas pożaru • wymienia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas pożaru • wymienia rodzaje i zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego • rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej • rozpoznaje znaki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia społeczne podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń • potrafi dobrać odpowiedni rodzaj środka gaśniczego w zależności od rodzaju pożaru (np. płonąca patelnia, płonący komputer) • rozpoznaje i opisuje sposób użycia podręcznego sprzętu gaśniczego • charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy • przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas powodzi, pożaru lub innych klęsk żywiołowych • opisuje zakres i sposób przygotowania się do planowanej ewakuacji • opisuje zasady postępowania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje działalność społecznych podmiotów ratowniczych, w tym: Ochotniczej Straży Pożarnej, Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego • wyjaśnia zadania tych służb • omawia zasady profilaktyki pożarowej • opisuje sposoby gaszenia najczęściej występujących pożarów (w zarodku) • wyjaśnia znaczenie pojęcia cyberprzemocy • opisuje procedury postępowania w przypadku jej wystąpienia • podaje przykłady najczęściej występujących okoliczności znalezienia niewypałów i 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje sposoby postępowania osób odciętych przez pożar od dróg ewakuacji • omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych • wskazuje niewłaściwe zachowania dotyczące cyberprzemocy i proponuje właściwą na nie reakcję 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • należy do młodzieżowych struktur OSP, WOPR lub innych formacji ratowniczych

<p>ewakuacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady zachowania się w przypadku zdarzeń terrorystycznych (np. w razie wtargnięcia uzbrojonej osoby do szkoły, centrum handlowego) • wymienia najczęstsze zagrożenia „przemocowe” występujące w szkole • wymienia rodzaje znaków substancji toksycznych i miejsca ich eksponowania • wymienia przykładowe materiały, jakie można wykorzystywać jako zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry • wymienia sposoby zabezpieczenia żywności i wody przed skażeniami • wyjaśnia znaczenie pojęć: odkażanie, dezaktywacja, dezynfekcja, deratyzacja • wyjaśnia, na czym polegają zabiegi specjalne i sanitarne • opisuje obowiązki pieszego i kierowcy podczas przejazdu pojazdu uprzywilejowanego 	<p>podczas powodzi, śnieżycy, zejścia lawiny</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia i proponuje skuteczne sposoby zapobiegania panice 	<p>niewybuchów</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowlach • wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność 		
---	--	---	--	--

IV. System obrony państwa

Ocena				
dopuszczająca [k]	dostateczna [k + p]	dobra [k + p + r]	bardzo dobra [k + p + r + d]	celująca [k + p + r + d + w]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia zagrożenia czasu pokoju i czasu wojny • opisuje istotę oraz wymienia elementy składowe systemu bezpieczeństwa, jego poszczególne instytucje, charakter związków między nimi • wymienia nazwy formacji służb mundurowych (w tym obrony terytorialnej) zapewniających bezpieczeństwo państwa; wyjaśnia zadania tych służb • rozpoznaje podstawowe typy uzbrojenia Sił Zbrojnych RP • rozpoznaje podstawowe typy uzbrojenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia zadania, strukturę oraz podstawowe uzbrojenie i wyposażenie Sił Zbrojnych RP • podaje przykłady zarządzeń, jakie mogą wydać władze w związku z kryzysem • wymienia i uzasadnia geopolityczne, militarne i gospodarcze aspekty bezpieczeństwa państwa • identyfikuje obiekty opatrzone międzynarodowymi znakami ochrony zabytków 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje wyzwania dla bezpieczeństwa indywidualnego i zbiorowego, kategoryzuje je, przypisuje im właściwe znaczenie w kontekście bezpieczeństwa lokalnego i całego państwa • wymienia rodzaje świadczeń obywateli na rzecz obronności • wymienia elementy składowe systemu bezpieczeństwa państwa, jego poszczególne instytucje, charakter związków między nimi • określa zakres działania wybranych stowarzyszeń i organizacji, jak: Liga Obrony Kraju, Polski Czerwony Krzyż, Związek Strzelecki „Strzelec” 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęcia siatki bezpieczeństwa i infrastruktury krytycznej • wymienia zadania i kompetencje władz państwowych oraz samorządowych w zakresie obronności • wyjaśnia podstawowe zasady międzynarodowego prawa humanitarnego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia stopnie wojskowe i policyjne • rozróżnia stopnie Państwowej Straży Pożarnej

V. Edukacja zdrowotna

Ocena				
dopuszczająca [k]	dostateczna [k + p]	dobra [k + p + r]	bardzo dobra [k + p + r + d]	celująca [k + p + r + d + w]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie • opisuje podstawowe sygnały i objawy problemów ze zdrowiem psychicznym (stres fizyczny i emocjonalny, zaburzenia odżywiania, depresja kliniczna) • doбира i demonstруje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie) • wyjaśnia zagadnienia związane z właściwym, racjonalnym żywieniem • uzasadnia jego znaczenie dla zdrowia i rozwoju, w tym ochrony przed chorobami przewlekłymi • wyjaśnia zagadnienia związane z właściwą i racjonalną aktywnością fizyczną • wyjaśnia wpływ substancji psychoaktywnych na sprawność kierowcy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki ryzyka chorób cywilizacyjnych, jak: nadciśnienie tętnicze, cukrzyca, zaburzenia gospodarki lipidowej, otyłość • wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, zdrowiem psychicznym i zdrowiem emocjonalnym a zdrowiem społecznym • wymienia zachowania sprzyjające zdrowiu (prozdrowotne) oraz zagrażające zdrowiu; wśród zagrażających zdrowiu wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków • opisuje konstruktywne i niekonstruktywne sposoby radzenia sobie z emocjami, w tym negatywnymi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związki między aktywnością fizyczną, zwyczajami żywieniowymi i dobrostanem emocjonalnym • odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ, od takich, na które wpływu mieć nie może • definiuje pojęcia bulimii i anoreksji • wyjaśnia następstwa tych chorób • analizuje objawy różnych rodzajów uzależnień behawioralnych, w tym uzależnienia od komputera, Internetu, hazardu • wyjaśnia, w jaki sposób można unikać picia alkoholu, palenia tytoniu, brania dopalaczy • potrafi ocenić intensywność wysiłku fizycznego (np. na podstawie pomiaru częstości akcji serca w czasie i po wysiłku) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje wartość odżywczą produktów żywnościowych, np. na podstawie informacji o ich składzie umieszczanych przez producenta na opakowaniu • definiuje pojęcie wskaźnika masy ciała (BMI) i potrafi określić, do czego on służy • ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem; ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia • ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • układa własny, zbilansowany jadłospis na tydzień • proponuje zestaw ćwiczeń i aktywności ruchowej, dostosowany do własnych możliwości, na wybraną porę roku • jest uczestnikiem zorganizowanych form sportu, rekreacji lub wypoczynku (np. klub, sekcja)